22/12/2024

22 Δεκεμβρίου: Εορτάζει η Αγία Μεγαλομάρτυς Αναστασία η Φαρμακολύτρια

/ Βίοι Αγίων

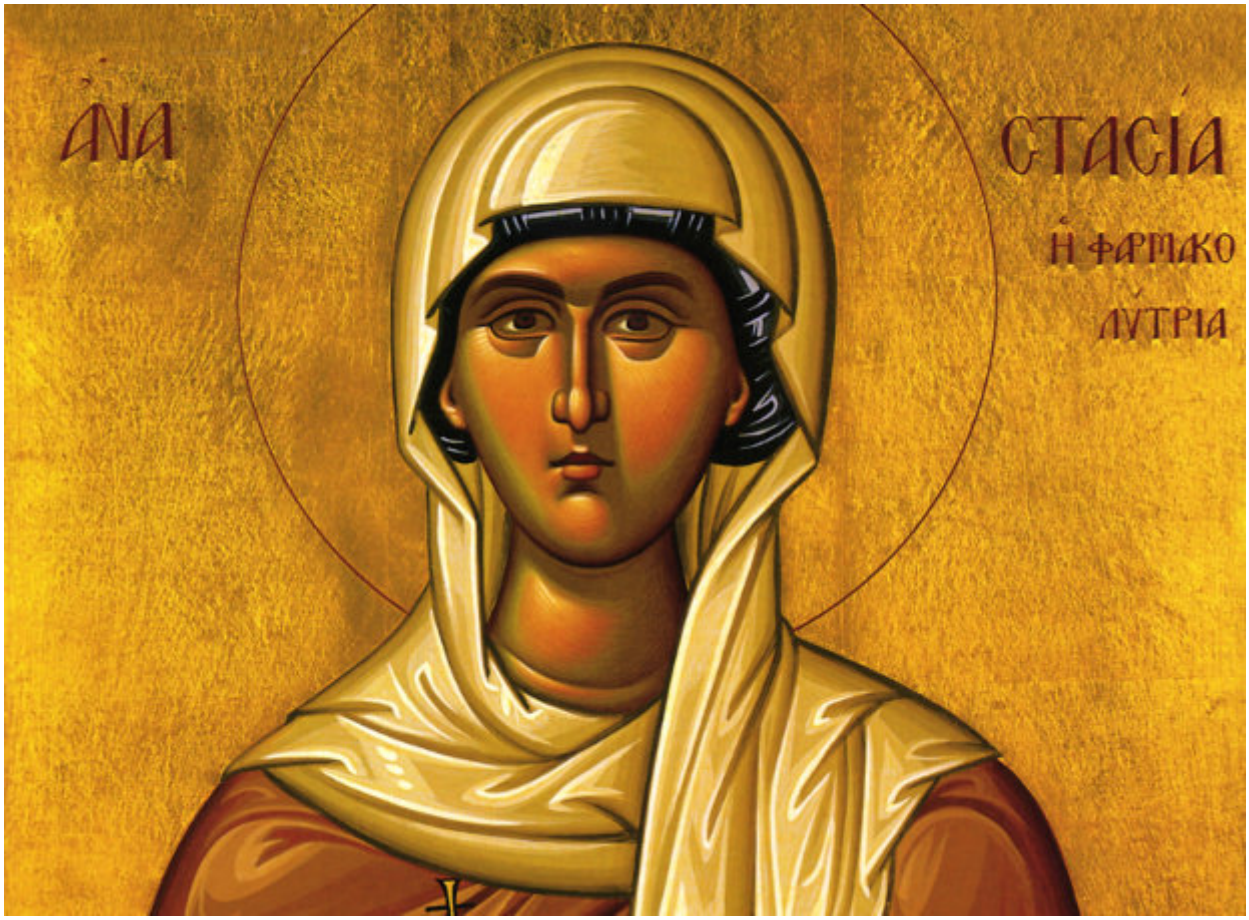

Σήμερα, 22 Δεκεμβρίου, Κυριακή προ των Χριστουγέννων, τιμάται η μνήμη όλων των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης, από του Αδάμ μέχρι του Δίκαιου Ιωσήφ του μνήστορος, οι οποίοι ανά τους αιώνες ακολούθησαν το δρόμο του Κυρίου. Επίσης, τιμούμε τη μνήμη των Μαρτύρων Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας, του διδασκάλου της Χρυσογόνου, καθώς και της Θεοδότης και των τριών παιδιών της, όλοι μαρτύρησαν για τον αναστημένο Χριστό.

- *Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος*

Αγία Μεγαλομάρτυς Αναστασία η Φαρμακολύτρια

Η Εκκλησία της Ρώμης, στα πρωτοχριστιανικά χρόνια, όταν ακόμα ήταν ορθόδοξη και δεν είχε εκπέσει στην αίρεση (1054) παύοντας να είναι Εκκλησία, υπήρξε κοιτίδα ανάδειξης μεγάλων αγίων. Μεταξύ αυτών αναφέρεται η Μεγαλομάρτυς Αγία Αναστασία η Φαρμακολύτρια.

Γεννήθηκε και έζησε στη Ρώμη, τον 3ο μ. Χ. αιώνα, στην εποχή που αυτοκράτορας της απέραντης ρωμαϊκής αυτοκρατορίας ήταν ο χριστιανομάχος Διοκλητιανός (284-305). Σε μια εποχή δύσκολη για τους χριστιανούς, τους οποίους καταδίωκε μέχρι εξοντώσεως το διεφθαρμένο ρωμαϊκό κράτος. Χιλιάδες πιστοί του Χριστού συλλαμβάνονταν, ανακρίνονταν, βασανίζονταν και θανατώνονταν με τους πλέον φρικτούς τρόπους.

Καταγόταν από ευγενή, ξακουστή και πλούσια οικογένεια. Ο πατέρας της ονομαζόταν Πραιτεξτάτος και ήταν ειδωλολάτρης ρωμαίος πατρίκιος και η μητέρα της ονομαζόταν Φούστα και ήταν θερμή χριστιανή. Η Αναστασία ανατράφηκε χριστιανικά από τη μητέρα της, με τη βοήθεια του θεόπνευστου και ευσεβούς διδασκάλου της Χρυσόγονου. Είχε ασυνήθιστο σωματικό κάλλος και από μικρή διακρινόταν για την σεμνότητά της, τη σωφροσύνη της και το άμεμπτο ήθος της. Έχοντας την οικονομική δυνατότητα οι γονείς της της έδωσαν σοβαρή παιδεία, ώστε έφηβη πια να αποκτήσει τη φήμη μιας σπουδαίας προσωπικότητας και να καταστεί περιζήτητη νύφη για τους ευγενείς νέους της ρωμαϊκής αριστοκρατίας.

Ο πατέρας της, παρά τη θέλησή της, την πάντρεψε με έναν αριστοκράτη νέο, ονόματι Πούπλιο, άσωτο, βάναυσο, ασεβή, φανατικό ειδωλολάτρη και ορκισμένο εχθρό των χριστιανών. Αγνοώντας τα θελήματά του, η Αναστασία δέχτηκε το Άγιο Βάπτισμα. Ας μη λησμονούμε ότι την εποχή εκείνη πολλοί χριστιανοί βαπτίζονταν όταν ενηλικιώνονταν.

Ως χριστιανή η Αναστασία, παρά τους περιορισμούς που της έθετε ο ειδωλολάτρης σύζυγός της και έχοντας οικονομική άνεση, άρχισε ένα μεγάλο φιλανθρωπικό έργο. Στην μεγαλούπολη Ρώμη συνέρρεαν χιλιάδες ενδεείς από όλη την αυτοκρατορία για να επιζήσουν από την επαιτεία και τα αποφάγια των πλουσίων τραπεζιών. Η Αναστασία πήγαινε κρυφά στις λαϊκές συνοικίες, ντυμένη φτωχά

ενδύματα, για να μην αναγνωρίζεται και παρείχε οικονομική βοήθεια στους εξαθλιωμένους φτωχούς. Ιδιαίτερα στήριζε τους διωκόμενους χριστιανούς, προσφέροντάς τους κάθε δυνατή βοήθεια. Πήγαινε στις φυλακές για να συναντήσει τους φυλακισμένους μάρτυρες, δίνοντάς τους τροφές και χρήματα. Παράλληλα περιποιούνταν τις πληγές τους από τα φοβερά μαρτύρια, που υπέστησαν για την πίστη τους στο Χριστό και πλήρωνε, όταν ήταν δυνατό, για την απελευθέρωσή τους. «Εντεύθεν, κρυφίως περιερχομένη τας οικίας των πτωχών και τας φυλακάς των του Χριστού μαρτύρων και προσφέρουσα αυτοίς τα επιτήδια, σπογγίζουσα αυτών τας πληγάς, λύουσα αυτούς των δεσμών και τας οδύνας αυτών θεραπεύουσα, επωμάσθη εκ τούτου φαρμακολύτρια».

Ονομαζόταν Φαρμακολύτρια διότι είχε μάθει από τον σεβάσμιο και σοφό δάσκαλό της Χρυσόγονο να παρασκευάζει ιαματικά φάρμακα από άνθη και βλαστούς θεραπευτικών φυτών, τα οποία έβραζε, απέσταζε και τα τοποθετούσε σε φιαλίδια. Με αυτά θεράπευε πολλές ασθένειες, φυσικά δωρεάν. Αλλά η κάθε θεραπεία της συνοδεύονταν από θερμή προσευχή στο Θεό, του Οποίου επικαλούνταν την άκτιστη χάρη, να ενεργοποιήσει τα φάρμακά της και να σώσει τους ασθενείς.

Αλλά στην εποχή της οι διάφοροι τσαρλατάνοι μάγοι, οι αδίστακτοι ιερείς των διαφόρων ειδωλολατρικών «θεραπευτηρίων», τα οποία ονομάζονταν «ασκληπιεία», αποκαλούνταν «φαρμακοί». Στην ειδωλολατρική αρχαιότητα φαρμακός σήμαινε Μάγος, όπως και μαθηματικός σήμαινε τον αγύρτη μάντη αστρολόγο. Η Αναστασία έμαθε πως πολλές από τις ασθένειες οφείλονταν στις δαιμονικές μαγικές τέχνες των «φαρμακών». Με τη θερμή προσευχή της έλυνε τα μάγια και απελευθέρωνε τους άτυχους ανθρώπους, που είχαν δεθεί από το σατανά μέσω των σκοτεινών ειδωλολατρών «φαρμακών». Γι’ αυτό και έλαβε την προσωνυμία Φαρμακολύτρια.

Στα φοβερά δεσμωτήρια, όπου κρατούνταν και βασανίζονταν ανηλεώς οι χριστιανοί μάρτυρες η Αναστασία δε θεράπευε μόνο τις επώδυνες πληγές τους, αλλά και τους έδινε κουράγιο και θάρρος. Τους ενίσχυε το ηρωικό φρόνημα, να μην δειλιάσουν, από τα μαρτύρια και αρνηθούν το Χριστό. Αναφέρεται ότι είχε εμψυχώσει τις άγιες Μάρτυρες αδελφές Αγάπη, Χιονία και Ειρήνη, των οποίων η μνήμη εορτάζεται στις 16 Απριλίου, περισυνέλεξε τα τίμια λείψανά τους και έκαμε την ευχή να τις μιμηθεί στην απολογία τους και να τις ακολουθήσει το μαρτύριό τους. Επίσης είχε ως έργο της να περισυλλέγει τα τίμια λείψανα των Μαρτύρων και να τα ενταφιάζει, με τη βοήθεια άλλων χριστιανών, στις περίφημες Κατακόμβες, τα δαιδαλώδη υπόγεια χριστιανικά κοιμητήρια, τα οποία σώζονται ως τα σήμερα και μαρτυρούν τον ηρωισμό των πρώτων χριστιανών.

Όμως δεν άργησε να γίνει γνωστή η θεάρεστη δράση της στον ειδωλολάτρη

σύζυγό της και ορκισμένο εχθρό των χριστιανών. Γεμάτος οργή, αγανάκτηση και διάθεση εκδικητικότητας, την κάλεσε κοντά του, απαιτώντας να σταματήσει να βοηθά τους χριστιανούς, να απαρνηθεί την πίστη της στο Χριστό και να θυσιάσει στους δαιμονικούς ειδωλικούς «θεούς». Προειδοποιώντας την πως, διαφορετικά θα γινόταν ο μεγαλύτερος εχθρός του. Στην αρχή μεταχειρίστηκε απαλές συμβουλές και κολακείες. Άλλα η ηρωική Αναστασία αδιαφόρησε για τις κολακείες του και αγνόησε τις απειλές του. Χωρίς καμιά ταραχή και δισταγμό του απάντησε πως η απόφασή της να είναι χριστιανή είναι οριστική και πως δεν πρόκειται να αρνηθεί το Χριστό με κανένα τίμημα. Μάλιστα του είπε πως ο Κύριος Ιησούς Χριστός ενημέρωσε τους αγωνιζόμενους πιστούς Του ότι: «Εχθροί του ανθρώπου οι οικιακοί αυτού» (Ματθ.10,36). Δηλαδή, εχθροί του πιστού ανθρώπου θα είναι οι άνθρωποι του σπιτιού του, που δε θα δεχθούν το Ευαγγέλιο, το οποίο φέρνει την αληθινή και ουράνια ειρήνη.

Εκείνος σαν άκουσε αυτά έγινε σωστό θηρίο από το θυμό του. Αμέσως άρχισαν τα βασανιστήρια, νομίζοντας ότι δεν θα άντεχε τους πόνους, θα λύγιζε και θα αρνιόταν την πίστη της στο Χριστό. Όμως η Αναστασία δεν δείλιασε ούτε στιγμή. Υπέφερε με καρτερία και ηρωισμό τα φρικτά παθήματα. Ο Ποπλίων επιστράτευσε και έναν ειδωλολάτρη ιερέα να την πείσει να θυσιάσει στα είδωλα. Με κολακείες, μαγικά τεχνάσματα και μαγγανείες προσπαθούσε για μέρες να την κάνει να αρνηθεί το Χριστό. Αλλά συνέβη το απροσδόκητο: Την ώρα που την κατηχούσε στην πλάνη της ειδωλολατρίας, έχασε το φως του!

Βλέποντας αυτή την εξέλιξη ο ειδωλολάτρης σύζυγος την κατήγγειλε στον αυτοκράτορα Διοκλητιανό ότι παρέβηκε το διάταγμά του να αρνηθεί την χριστιανική της πίστη. Ήξερε πολύ καλά τι θα επακολουθούσε, αφού ο θρησκομανής αυτοκράτορας είχε θέσει ως σκοπό της ζωής του την εξαφάνιση του Χριστιανισμού. Την παρέδωσε σ’ αυτόν για να την εκδικηθεί. Εκείνος την ανέκρινε και κατόπιν την παρέδωσε σε φρικτά βασανιστήρια. Μετά από καιρό και αφού είδε ότι δεν κατόρθωσε να την μεταστρέψει, έδωσε διαταγή να εξοριστεί σε ένα απομακρυσμένο νησί. Εκεί βασανίστηκε ανελέητα και στο τέλος υπέστη μαρτυρικό θάνατο, δια της πυράς, το 290, παραδίδοντας την αγία της ψυχή στο Χριστό, που τόσο αγάπησε και υπηρέτησε στη ζωή της.

Το τίμιο λείψανό της το περιμάζεψε μια ευσεβής χριστιανή αρχόντισσα, ονόματι Απολλωνία, η οποία διατηρούσε φιλικές σχέσεις με την γυναίκα του επάρχου της περιοχής και το έθαψε στον κήπο του σπιτιού της και έκτισε ναό προς τιμή της. Στα χρόνια του βυζαντινού αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ΄ Σοφού (886-912), μεταφέρθηκαν τα τίμια λείψανά της στην Κωνσταντινούπολη. Στη Ρώμη είχε κτισθεί από τον 4ο αιώνα μεγαλοπρεπής βασιλική. Σήμερα τεμάχια των Ιερών

Λειψάνων της, η κάρα της και μέρος από το δεξιό πόδι της βρίσκονται στην Πατριαρχική Ιερά Μονή της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολύτριας στη Χαλκιδική, τα οποία ευωδιάζουν και θαυματουργούν. [Σημείωση: Τα τελευταία χρόνια τα λείψανα από την εν λόγω Μονή έχουν κλαπεί.]

Η μνήμη της τιμάται στις 22 Δεκεμβρίου.